

Sexta. *Sexta.* Omnis creatura debet dependere à Deo: sed nisi Deus concurreret cum causis secundis, non omnis creatura dependeret à Deo; ille enim effectus non dependeret à Deo, quia non fieret ab ipso.

Septima. *Septima.* Nisi concurreret immediatè Deus cum quibuslibet causis secundis, non perfectè saluaretur Dei dominium in creaturas, nec subordinatio causarum secundarum à prima.

Octava. *Octava.* Ut se habet esse ad esse, ita agere ad agere: sed creatura non esset, nisi immediatè Deus ei adesset, ergo similiter creatura nihil ageret, nisi immediatè Deus coageret.

Nona. *Nona.* Effectus Vniuersalissimus non potest prouenire, nisi à causa Vniuersalissima; sed esse in quolibet particulari effectum est effectus Vniuersalissimus, ergo prouenit à Deo; cum uero tale esse sit effectus particularis, ideò tale esse proueniet à causa secunda, quæ est causa particularis. Explicatur v. g. calor productus ab igne, & habet esse & habet tale esse, scilicet esse caloris: istud posterius habet à causa secunda, & illud prius à prima; quia esse, cum sit quid Vniuersalissimum, vt pote conueniens omnibus rebus, non potest effici, nisi ab vniuersali causa, qualis Deus est. Confirmatur ex Aristotele s. *Phys.* dicente effectum particularem debere reduci ad causam particularem, effectum autem Vniuersalem ad causam Vniuersalem.

Decima. *Decima.* Minus est conseruari, quam produci; sed effectus creaturarum non possunt permanere, nisi conseruentur à Deo, ergo nec produci poterunt, nisi dependentur à Deo, quòd si producerentur à sola creatura, possent conseruari à sola creatura, quòd est falsum, & contra expressa sacra scripturæ loca.

Vndecima. *Vndecima.* Vna ex principalioribus rationibus aduersariorum, cur Deus non concurrat immediatè, est, quia concurreret ad actum malitiæ peccati substratum: sed hoc non impedire Probatur; Non magis repugnat, quòd ad illum concurrat, quam quòd illum conseruet, vt pote quando voluntas elicit actum odij erga proximum, illumque continuat per horam, tunc illum conseruat Deus per illam horam.

Duodecima. *Duodecima.* Nisi Deus esset immediata causa efficiens effectum causarum secundarum, non posset dici verus factor omnium contra articulum fidei, quo fatemur Deum esse factorem visibilium, & inuisibilium: nec dicas dici factorem, ex eo quod dedit primò esse rebus, easque conseruet; nam licet terra producat & conseruet quasdam herbas, non tamen dicitur terra causare effectus illarum herbarum. Confirmatur omne bonum est à Deo: sed entitas cuiuslibet effectus est aliquid bonum, ergo est à Deo.

Decima tertia. *Decima tertia.* Quidquid non habet esse à se, non habet operari à se; sed nulla creatura habet esse à se, ergo nulla creatura ex se potest operari, ergo cum illa debet immediatè concurrere Deus.

Decima quarta. *Decima quarta.* Effectus aliquis hoc ipso producit à Deo immediatè, quòd cum ipse sit alioquin factibilis, & aliquando actu existat, Deus immediatè cognoscat, & velit voluntate consequenti, vt talis effectus actu existat: sed hoc verificatur de omni effectum, qui fit, ergo omnis effectus fit immediatè à Deo: Maior probatur ex

eo quod Deus non aliter agere possit, nisi intellectum, & voluntate.

Decima quinta. *Decima quinta.* Petitur ex varijs autoritatibus sacra scripturæ: ob quas putat de Valentia hoc esse de fide, has autem auctoritates adducit de Valentia *disp. 3. De Deo vt Creatore quæst. 1. punct. 1. Genesis 1.* Vidit Deus cuncta quæ fecerat; *Eccles. 3.* Cuncta fecit bona in tempore suo *Psal. 145.* qui fecit cælum & terram, mare & omnia quæ in eis sunt. *Isaia 26.* omnia opera nostra operatus es in nobis Domine. *Ioan. 1.* omnia per ipsum facta sunt. *Actuum 4.* tu Domine, qui fecisti cælum & terram, mare, & omnia quæ in eis sunt. *Rom. 11.* quoniam & ex ipso, & in ipso, & per ipsum sunt omnia. *Iob 10.* manus tuæ fecerunt me. *Psal. 8.* Videbo cælos tuos opera digitorum tuorum, in factis manuum tuarum Meditabar. *144.* aperis tu manum tuam, & implet omne animal benedictione. *146.* qui producit in montibus fœnum. *Ioannis 5.* Pater meus vsque modo operatur, & ego operor. *Actuum 17.* In illo viuimus, mouemur, & sumus.

Decima sexta. *Decima sexta.* Illa dicitur causa immediata, quæ posità ponitur effectus, & quæ non posità non potest poni effectus: sed Deus est huiusmodi respectu creaturæ, ergo est causa immediata respectu cuiuslibet creaturæ productæ à causa secunda, maior, & minor patent.

Confirmat. *Confirmat.* Confirmatur: Magis dependet quilibet effectus à causa prima, & vniuersali, & illimitatà, quam à causa vniuersali limitatà: sed nisi causa vniuersalis limitatà immediatè causet, non producit effectus; quantumcumque enim causa proxima particularis approximetur alicui passo, nunquam tamen ista causa, quæ dicitur proxima, talem effectum producat, nisi sol sit in debita approximatione, nec enim arbores producat in hyeme, cum sol non debitè cum ipsis ad earum pomificationem influat.

Decima septima. *Decima septima.* Sicut non possunt esse duo prima in essendo, quorum vnum non reducat ad aliud secundum esse causatum ab illo, ita non possunt esse duo prima in agendo, ita vt actio vnus non sit ab alio effectiue; sed si causa secunda immediatè sola produceret suam actionem, essent duo prima in agendo in rerum natura, nempe causa secunda, & ipse Deus.

Confirmat. *Confirmat.* si Deus non sit causa effectiua effectus causæ secundæ, nisi quia creat, & conseruat causam secundam, sequitur quòd non aliter sit causa effectus existentis, quam non existentis, quia ita creat & conseruat causam secundam, eius effectum non existente: sicut existente: sed effectus non existentis nullo modo Deus est causa, ergo pariter nullo modo erit causa effectus existentis, sicque erunt duo prima principia in agendo in rerum natura.

Decima octaua. *Decima octaua.* Si Deus non sit causa effectiua immediata effectuum causarum secundarum, sequitur quòd Deus ab æterno non sciat certò futura contingentia, quia si sit in potestate solius voluntatis ponere hunc effectum in rerum natura, nullà habebit potestatem super eum, & per consequens non sciet ab æterno illi certò futurum.

Decima nona. *Decima nona.* Sublato primo in quolibet genere, tolluntur & reliqua illius generis: sed Deus est primum mouens, & influens in causata, ergo nisi Deus coageret causæ secundæ, causa secunda